

Dne 1.1.1996 vstoupila v účinnost novela trestního zákona ze dne 29.6.1995, která zavedla do našeho právního řádu alternativní trest obecně prospěšných prací. Tato novelizace reagovala na úspěšnou aplikaci tohoto trestu v západní Evropě, kde se stal oblíbenou alternativou k trestu odnětí svobody.

Důvodem zařazení trestu obecně prospěšných prací do trestního zákona a trestního řádu v České republice byl neustálý nárůst drobné trestné činnosti. Trest obecně prospěšných prací se stal především alternativou ke krátkodobým trestům odnětí svobody, u kterých se mnohem více projevují negativa trestu odnětí svobody, než pozitivní přínos převýchovy, a díky kterým se zbytečně zahlcují věznice odsouzenými na krátkou dobu.

Mezi hlavní přednosti tohoto alternativního trestu patří zejména uvolnění místa ve věznici pro těžší zločince; snížení nákladů na výkon trestu; nevytržení odsouzeného ze sociálních vazeb, pracovních aktivit a vztahů s původním prostředím; větší zapojení veřejnosti do procesu převýchovy, resocializace pachatelů atd.¹

Diplomová práce se pokusí shmout dosavadní poznatky týkající se trestu obecně prospěšných prací za období 12 let, kdy tento trest je součástí našeho právního řádu, zaměří se zejména na platnou právní úpravu a popsání problémů, jež se týkají výkonu tohoto trestu.

Je možné, aby problémy spojené s trestem obecně prospěšných prací, které se v současné době objevují v praxi popřely smysl a význam tohoto alternativního trestu?

V intenci takto položené otázky se diplomová práce pokusí odpovědět, zdali navrhované rekodifikace trestního zákona a trestního řádu, které se též týkají trestu obecně prospěšných

prací budou přínosem z hlediska odstranění problémů spojených s trestem obecně prospěšných prací a povedou k efektivitě tohoto alternativního trestu v soudní praxi.

Přestože hlavním úkolem práce je analýza trestu obecně prospěšných prací v České republice a problémů s trestem obecně prospěšných prací spojených, první část práce se bude věnovat teorii alternativního řešení trestních věcí, bez které by práce zabývající se tímto trestem nebyla úplná.

Druhá část diplomové práce se zaměřuje na aplikaci trestu obecně prospěšných prací ve vybraných státech v Evropě a to z důvodu komplexního nastínění přístupu k tomuto alternativnímu trestu v Evropě.

Třetí část práce se bude zabývat platnou českou úpravu trestu obecně prospěšných prací, kde budou rozebrány nejdůležitější zákony týkající se tohoto trestu nebo jeho výkonu.

Poté budou popsány problémy vznikající v souvislosti s tímto trestem v praxi, jako například odpovědnost za škodu vzniklou v rámci výkonu tohoto trestu, počátek běhu lhůt, posuzování, zda odsouzený vedl řádný život, atd.

Na závěr budou rozebrány připravované rekodifikace trestního zákona a trestního řádu z pohledu trestu obecně prospěšných prací. Objeví se v těchto novelách odpovědi na vytýkané problémy?